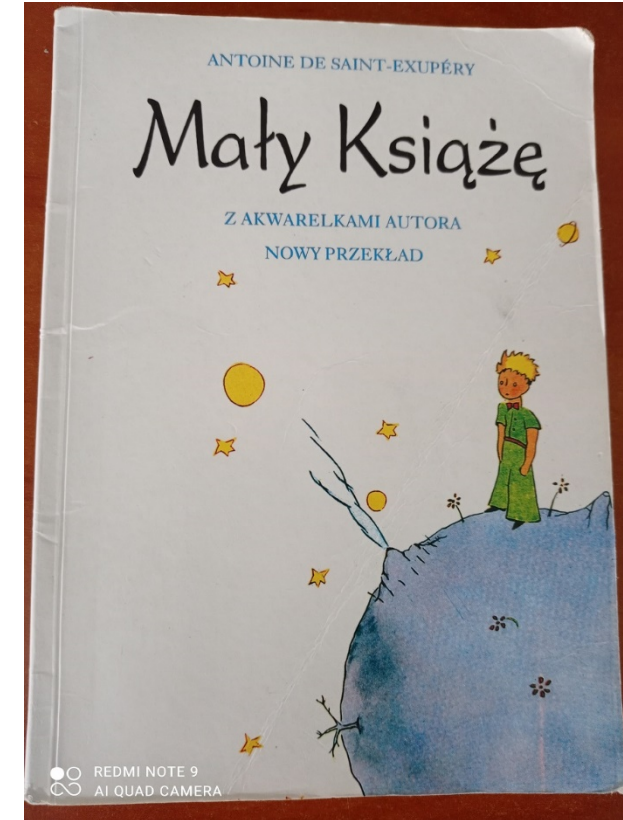
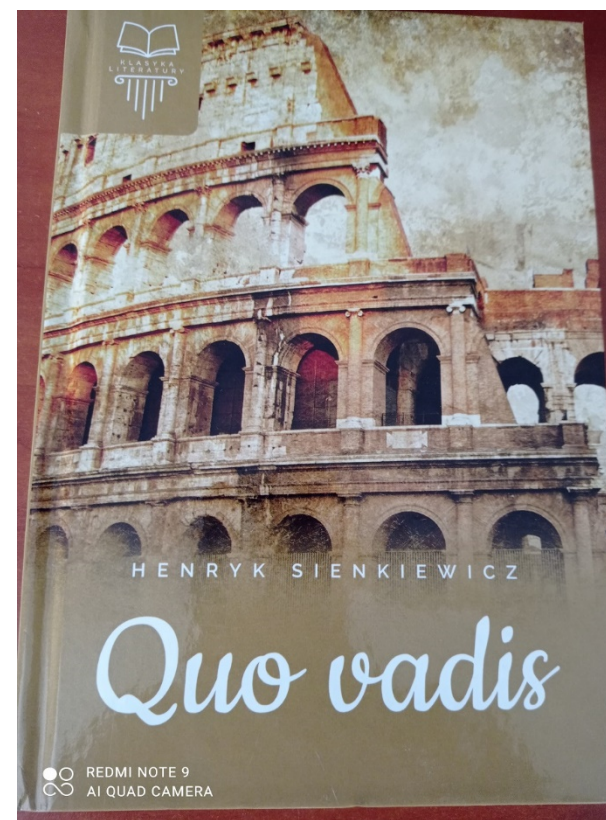
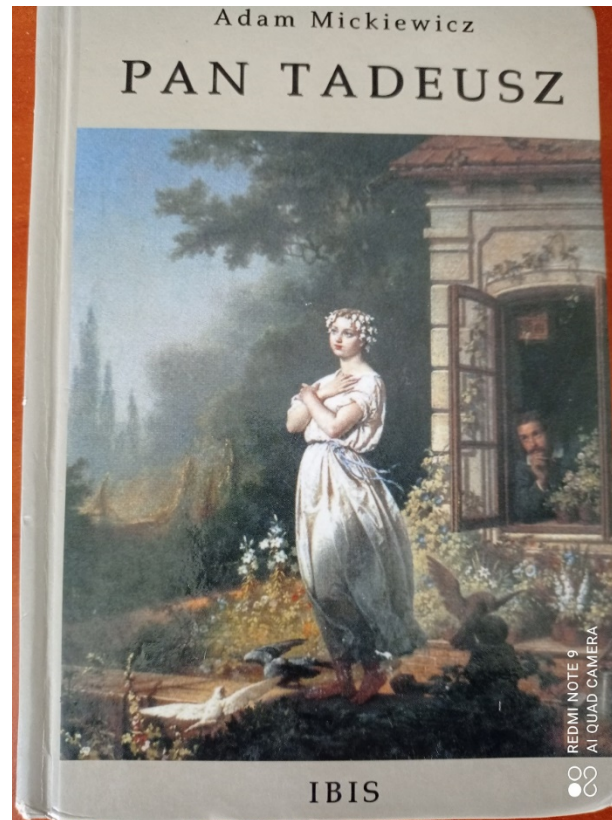
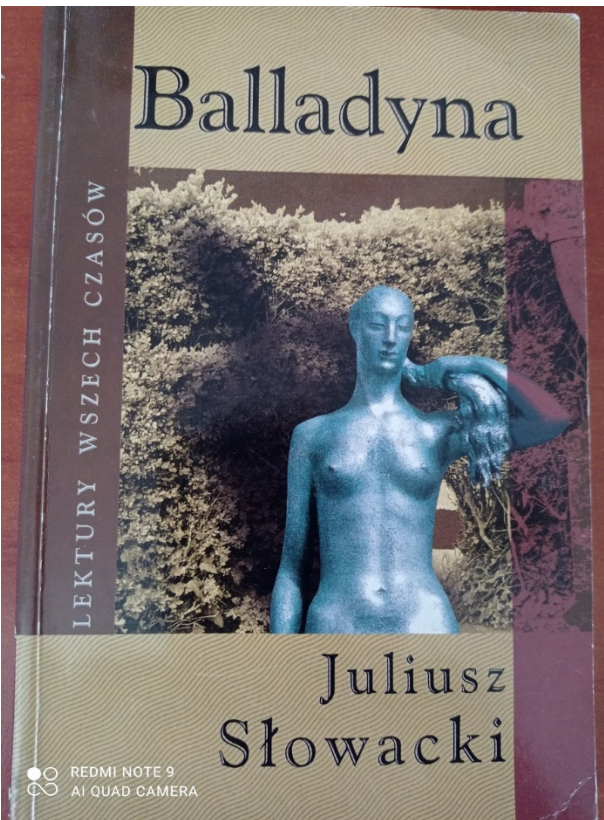

PRZYPOMNIENIE LEKTUR NA EGZAMINIE W KLASIE VIII

„Balladyna” – czas i miejsce akcji; główni bohaterowie

Czas akcji: czasy panowania tyrana Popiela IV

Miejsca akcji: chata pustelnika; chata wdowy; las, w którym odbywa się konkurs malinowy; zamek Kirkora w Gnieźnie; okolice jeziora Gopło

Główni bohaterowie:

Balladyna – dziewczyna z ludu o czarnych włosach i bladej cerze; jest fałszywa, egoistyczna, pyszna, dumna, pusta, zepsuta, podejrzliwa, o wygórowanych ambicjach, skora do intryg; zimna psychopatka; w walce o władzę pozbywa się swoich rywali: siostrę Alineę, męża Kirkora, Pustelnika, dowódcę straży zamkowej, Grabca a nawet matkę; kiedy zdobywa koronę nie może łamać praw boskich i skazuje siebie na śmierć

Alina – siostra Balladyny; blondynka o niebieskich oczach; pracowita, uczynna, szczerą, dobra, szlachetna; zakochana w Kirkorze; ginie zamordowana przez okrutną siostrę zbrodniczkę

„Balladyna” – bohaterowie – c.d.

Kirkor – szlachetny rycerz, pan zamku, pokonuje Popiela IV, lecz rezygnuje z korony; ginie zdradzony przez Balladynę

Grabiec – wieśniak, hulaka, człowiek pyszny i zadufany w sobie, bez ogłady; zalotnik Balladyny w którym zakochała się Goplana; otrzymał koronę od Goplany; jako król dzwonkowy ginie z rąk Balladyny

Goplana – nimfa wodna Gopła, nie panuje nad własnymi uczuciami; ingeruje w sprawy ludzkie, co doprowadza do popełnienia zbrodni przez Balladynę; na koniec ucieka od świata ludzi przerażona tym co zrobiła

Skierka – uczynny sługa Goplany; rzuca czar na Alinę i Balladynę, przez co Kirkor zakochał się w nich jednocześnie; pełni rolę błazna na dworze Grabca

Chochlik – leniwy i marudny sługa nimfy; jest ministrem króla Grabca, grając na jego berle pieśń o malinach; znajduje ze Skierką koronę i zanosi ją Goplanie

Symbolika w „Balladynie”

Dzban malin – uosobienie szczęścia, „przepustka” do lepszego życia; symbol sporu pomiędzy Aliną i Balladyną

Korona Lecha – symbolika władzy, która przechodziła z rąk do rąk

Nóż „krwawe żelazo” – symbolizuje zabójstwo, śmierć, zbrodnię Balladyny

Piorun – symbol Boskiej mocy, ingerencji Boga w sprawy ludzkie; uosabia sprawiedliwy wyrok, koniec nieszczęść i pewnego etapu życia na ziemi

Piętno na czole – krwista, rozmazana plama na czole Balladyny, której nie da się zmyć jest piętnem zbrodni popełnionej na siostrze; Balladyna przysłania znamię czarną przepaską

Wierzba płacząca – symbolizuje karę i cierpienie; w wierzbę został zamieniony Grabiec za niestałość w uczuciach wobec Goplany i wiejskich dziewcząt

Zamknięta skrzynia – prezent dla Balladyny od Kirkora; symbolizuje sekret, tajemnicę

Złoto – symbol władzy i dobrobytu

Czerwień, purpura, szkarłat – symbol władzy, zbrodni, śmierci, życiowego piętna, kolor ust, krwi, symbol burzliwego nieba, nadchodzących nieszczęść

„Balladyna”-plan wydarzeń

1. Kirkor u Pustelnika - opowieść Pustelnika.
2. Rada Pustelnika - Kirkor ma wybrać na żonę prostą, ubogą dziewczynę.
3. Rozkazy Goplany dla Skierki i Chochlika.
4. Malinowy konkurs.
5. Zbrodnia Balladyny – zabójstwo siostry Aliny.
6. Krwawe znamię na czole Balladyny.
7. Balladyna zamyka matkę na wieży zamku Kirkora.
8. Plany Balladyny wobec Kostryna.
9. Balladyna wraz z Kostrynem zabijają przybyłego do zamku sługę Kirkora – Gralona.
10. Kirkor u Pustelnika - obiecuje odnaleźć skradzioną przez Chochlika i Skierkę koronę Lecha.
11. Śmierć Kirkora.
12. Śmierć Kostryna.
13. Sąd nad zbrodniarzami - Balladyna w roli sędziego.
14. Śmierć Balladyny.

„Pan Tadeusz” – czas i miejsce akcji; główni bohaterowie fikcyjni

Czas akcji: 1811 i 1812 - czasy napoleońskie,

Miejsca akcji: Litwa, dworek szlachecki w Soplicowie

Główni bohaterowie:

Jacek Soplica (ksiądz Robak) – w młodości zawadiaka, hulaka i awanturnik; ojciec Tadeusza; w czasie walki o zamek Horeszków zastrzelił Stolnika, przez co uznano go za zdrajcę i stronnika Rosjan; odpokutował to wstępując do Legionów Dąbrowskiego; ranny wstępuje do zakonu jako ksiądz Robak i przedostaje się na Litwę celem wywołania powstania przeciwko Moskalom; dwa razy uratował życie Hrabiemu; umiera po spowiedzi Gerwazemu na skutek ran

Tadeusz Soplica – tytułowy bohater, syn Jacka Soplicy; dziedzic Soplicowa; patriota, wstępuje do wojska polskiego zostając oficerem; szanuje tradycje i obyczaje; uwłaszcza chłopów w swoim majątku; młody i przystojny ostatecznie zaręcza się z Zosią Horeszkówną

Zosia Horeszkówna – córka Ewy Horeszkówny; dobrze wychowana o jasnych włosach i niebieskich oczach; lubiła ogródek; zakochana w Tadeuszu

„Pan Tadeusz” – główni bohaterowie fikcyjni (c.d.)

Telimena – elegancka opiekunka Zosi; była mieszkanka Petersburga; typ salonowej damy modnej i znawczyni kultury obcej ; pozbawiona uczuć patriotycznych; zwraca uwagę swym ekstrawaganckim ubiorem oraz zachowaniem oraz dojrzałą urodą (czarne włosy, oczy, blada cera); poluje na męża kokietując Tadeusza; odrzucona i zraniona przez niego nie chce, by Zosia wyszła za Tadeusza; ostatecznie godzi się na ich ślub

Sędzia Soplica – brat Jacka Soplicy; po śmierci Stolnika Horeszki przejął od Rosjan zamek Horeszków; jako wdowiec opiekował się z Telimeną Tadeuszem i Zosią; jako dobry gospodarz i zagorzały patriota dba o dobro chłopów, stoi na straży szlacheckiej tradycji, staropolskich zwyczajów i obyczajów; jest zwolennikiem powstania przeciwko Rosjanom witając wkraczających legionistów; jednak podczas sporu o zamek wykazuje porywczosć i dochodzenie praw (pieniactwo)

„Pan Tadeusz” – bohaterowie epizodyczni i historyczni

W „Panu Tadeuszu” pozostali bohaterowie epizodyczni to głównie szlachta polska oraz oficerowie rosyjscy (był też żydowski karczmarz - patriota **Jankiel**)

Postaciami historycznymi byli:

- **Napoleon Bonaparte** – cesarz Francuzów, w 1812r. walczy z Rosją i wyzwala Litwę
- **Henryk Dąbrowski** – generał, w 1812r. wkracza z wojskami polskimi na Litwę, gość Soplicowa
- **Karol Kniaziewicz** – polski generał, dowódca wojskowy, otrzymuje od Gerwazego miecz

Główne wątki w „Panu Tadeuszu”

- **Wątek miłosny Tadeusza i Zosi** – rozwija się przez cały utwór aż do zaręczyn
- **Wątek Stolnika** – z powodu sprzeciwu Stolnika Horeszki na ożenek jedynej córki Ewy z Jackiem Soplicą, ten w porywie gniewu zastrzelił go na zamku, co wywołało reakcję Gerwazego i chęć zemsty na Soplicach
- **Wątek sporu o zamek Horeszków** – toczy się przez cały utwór; zamek jest teoretycznie własnością Sopliców; szlachta podburzona przez klucznika Gerwazego wraz Hrabią postanawiają dokonać najazdu na Sopliców
- **Wątek niepodległościowy** – związany z agitacją polskiej szlachty przez księdza Robaka do walki przeciwko Rosjanom; jego usiłowania udaremnia Klucznik, który ze szlachtą najechali na Sopliców, lecz w obliczu wspólnego wroga- Rosjan doszło do pogodzenia zwaśnionych stron i wspólnej walki przeciwko Rosjanom

„Pan Tadeusz” – plan wydarzeń

1. Przyjazd Tadeusza do Soplicowa.
2. Flirt z Telimeną.
3. Opowieść Gerwazego o historii zamku Horeszków.
4. Rozrywki gości i domowników Soplicowa: polowanie, grzybobranie.
5. Zauroczenie Tadeusza Zosią.
6. Polowanie na niedźwiedzia, Tadeusz i Hrabia w niebezpieczeństwie, koncert Wojskiego na rogu.
7. Odnowienie dawnego sporu między rodami - kłótnia Hrabiego z Sędzią.
8. Gerwazy w zaścianku Dobrzyńskich - namowy do najazdu na Soplicowo.
9. Miłosne perypetie Tadeusza i Telimeny.
10. Zajazd Gerwazego, Hrabiego i Dobrzyńskich na Soplicowo.
11. Rosjanie w Soplicowie - aresztowanie szlachty z Dobrzyna.
12. Bitwa, Jacek Soplica na łożu śmierci.
13. Spowiedź Jacka Soplicy.
14. Wojsko polskie w Soplicowie.
15. Rehabilitacja Jacka.
16. Zaręczyny Tadeusza i Zosi, koncert Jankiela, polonez.

„Quo vadis” – czas i miejsce akcji; główni bohaterowie

Czas akcji: 63-68r.

Miejsce akcji: Rzym w czasach panowania cesarza Nerona

Główni bohaterowie fikcyjni:

Ligia – córka barbarzyńskiego wodza Ligiów, zakładniczka Rzymu, chrześcijanka, poślubia Marka Winicjusza

Marek Winicjusz – patrycjusz rzymski, który pod wpływem Ligii zostaje chrześcijaninem

Ursus – wysoki, barczysty, niebieskooki siłacz; niewolnik Aulusa pochodzący z plemienia Ligów; został chrześcijaninem i otrzymał imię Urban; opiekun Ligii po śmierci jej matki; zabił zapaśnika Krotona i pokonał na arenie gołymi rękoma tura

Glaukus – grecki lekarz, chrześcijanin, niewolnik; przebaczał Chilonowi jego czyny; jego żona i dzieci zostały sprzedane przez Chilona w niewolę; doprowadził do nawrócenia się Chilona na chrześcijaństwo; zginął na płonącym krzyżu – pochodni Nerona

Kryspus – fanatyczny, głęboko wierzący chrześcijanin; ginie na krzyżu podczas igrzysk

Eunice – niewolnica zakochana w Petroniuszu; wybiera śmierć samobójczą z ukochanym zamiast wyzwolenia i życia w otaczającym go luksusie

„Quo vadis” – główni bohaterowie (c.d.)

Chilon Chilonides – filozof grecki chciwy bogactwa i pieniędzy; oszust; sprzedaje rodzinę Glaukosa w niewolę; wydaje chrześcijan Neronowi za posadę i złoto; nawraca się pod koniec powieści na chrześcijaństwo pod wpływem Glaukosa i umiera na krzyżu w obronie chrześcijan

Germanin Gulo – niewolnik, wychowawca i nauczyciel Marka Winicjusza

Główni bohaterowie historyczni:

Neron – cesarz rzymski; stłumił spisek Pizona; popełnił samobójstwo w willi wyzwolenca Faona

Pizon – przywódca spisku przeciw Neronowi

Seneka Młodszy – poeta, pisarz, filozof; dawny nauczyciel Nerona; uczestnik spisku Pizona; popełnił samobójstwo

Lukan – poeta, bliski towarzysz Nerona; uczestnik spisku Pizona; skazany na śmierć popełnił samobójstwo

„Quo vadis” – główni bohaterowie (c.d.)

Petroniusz - patrycjusz rzymski, mistrz dobrego smaku; obiekt zawiści Tygellina; w powieści jest wujem Marka Winicjusza, odmawia udziału w spisku; zamieszany w spisek Pizona popełnia samobójstwo

Tygellin – dowódca pretorianów (ochrony cesarza); rywal Petroniusza o względy Nerona

Akte – wyzwolenica i kochanka Nerona; pochowała ciało cesarza

Poppea Sabina – druga żona Nerona i zarazem jego ofiara; zmarła podczas porodu kopnięta przez męża

Pomponia Grecyna – żona Aulusa Plaucjusza; w powieści była podejrzana przez męża o wyznawanie „obcego zabobonu” czyli chrześcijaństwa i postawiona przed sądem domowym

Opis fabuły w „Quo vadis”

Głównym wątkiem powieści jest **miłość Winicjusza do Ligii**. Wątek ten posiada liczne zwroty akcji: ucieczkę Ligii, jej poszukiwania przez Winicjusza, próbę porwania, przemianę Winicjusza i przyjęcie przez niego chrztu, wreszcie uwięzienie i cudowne ocalenie na arenie. **Historyczny wątek powieści skupia się na rzymskim cesarzu Neronie, szerzeniu się wiary chrześcijańskiej i prześladowaniu chrześcijan przez cesarza**. Istotną postacią w utworze jest **Petroniusz**. Balansujący na krawędzi życia i śmierci, krytykuje pomysł cesarza i przegrywa umierając samobójczą śmiercią w ramionach ukochanej Eunice. Najbardziej tragiczną i jednocześnie komiczną postacią jest **Chilon Chilonides**. Nie ma zasad moralnych i jest gotów sprzedać niewinnego. Jednak i w nim zachodzi poważna zmiana, na końcu umiera na krzyżu w obronie tych, których wydał – chrześcijan. Punkt kulminacyjny stanowi **walka Ursusa z turem**. Pokonanie zwierza oznacza szczęśliwe zakończenie wątku miłosnego. Odtąd Ligia, Winicjusz i Ursus są pod opieką ludu rzymskiego. Ten moment oznacza odwrócenie sympatii Rzymian od Nerona i zwrócenie się ku chrześcijanom.

„Mały Książę” – czas i miejsce akcji; główni bohaterowie

Czas akcji: akcja rozpoczyna się w momencie przymusowego lądowania pilota i trwa 8 dni

Miejsce akcji: pustynia Sahara w Afryce

Główni bohaterowie:

Mały Książę – mały chłopiec, przybysz z planety B-612 w poszukiwaniu przyjaciela; miał jasne włosy i kędzierzawą czuprynę; jest mądry, doświadczony, wrażliwy, delikatny, dojrzały; dopiero uczy się spostrzegania świata; umie czerpać z życia i sam się uczy; udziela także nauk pilotowi; wie co to jest szczęście i nieszczęście, dobro i zło; umie przeżywać radość i smutek; jest wspaniałym przyjacielem - otwartym, szczerym, spontanicznym, wrażliwym; cechują go wewnętrzne piękno i szlachetność; jest opiekuńczy i odpowiedzialny; stać go na cierpliwość i wyrozumiałość wobec róży, którą kocha i która jest dla niego jedyna - wszystko to sprawia, że ten chłopiec jest wyjątkowy i niezwykły, jedyny w swoim rodzaju

Pilot – dorosły samotny człowiek, który pod wpływem Małego Księcia zachował zdolność dziecięcego spojrzenia na świat; budzi się we nim dziecko; staje się wrażliwy, delikatny, skłonny do wzruszeń, zaczyna rozumieć małego przyjaciela;

„Mały Książę” – bohaterowie (c.d.)

poznaje wartość szczęścia i uczy się je przeżywać; wie, że można odnaleźć radość w rzeczach z pozoru błahych i nieważnych, ponieważ szczęścia trzeba szukać sercem; jest dobrym, wrażliwym człowiekiem, który zaczyna inaczej patrzeć na świat

Róża -przybyła na planetę Małego Księcia jako małe ziarnko; zachowuje się jak piękna kobieta - jest kapryśna, żąda opieki i komplementów, chce być podziwiana i uwielbiana; jest dumna, nie ujawnia własnych uczuć, pod kolcami ukrywa swoją prawdziwą naturę; jest w rzeczywistości mądrą, wrażliwą, umiejącą się przyznać do własnych błędów istotą; potrafi być łagodna i spokojna; ona również kocha Małego Księcia, ale nie zatrzymuje go; wie, że musi sam odkryć potęgę uczucia, jakim ją darzy i dobrowolnie wrócić na swoją planetę.

Lis - uczy Małego Księcia, czym jest przyjaźń i jak ją pielęgnować

Król – symbolizuje władzę i chęć podporządkowania sobie innych

Próżny – człowiek skoncentrowany na sobie; lubi być uwielbiany i oklaskiwany

Latarnik - człowiek, który bezwolnie wykonuje polecenia i rozkazy, nie zastanawiając się nad ich sensem i celowością - jest jednak pracowity

Pijak – typ człowieka nałogowca, który postępuje wbrew logice i zasadom społecznym

„Mały Książę” – bohaterowie (c.d.); problematyka powieści

Bankier – reprezentuje ludzi, dla których dobra materialne są wartością, której poświęcili swoje życie

Geograf – pisze książki, jest zwykłym biurokratą; wykonuje pracę pozbawioną sensu i celu

Problematyka powieści

Pilot został zmuszony do awaryjnego lądowania na Saharze. W trakcie naprawy samolotu zobaczył tajemniczego jasnowłosego chłopca, który przedstawił się jako mieszkaniec asteroidy B-612 i zażyczył sobie, aby pilot narysował mu baranka. Tak zaczęła się ich przyjaźń. Mały Książę opowiedział pilotowi o wizytach na różnych planetach, o uczuciach do róży, o przyjaźni z lisem, oraz o spotkaniu ze złowrogim węzem. Chłopiec twierdził, że dorośli nie potrafią się cieszyć światem, wciąż coś obliczają, albo okłamują siebie a nawet pogrążają się nawet w nałogach. Tylko pilot okazał się dorosłym, który potrafi myśleć i odczuwać jak dziecko.

Jest to zderzenie świata wartości dziecka ze światem wartości dorosłych. Pisarz pokazał różnicę w postrzeganiu świata przez dzieci i dorosłych. Król, Bankier, Pijak, Próżny, Latarnik, czy Geograf symbolizują zachowania takie jak: nałogi, głupotę, próżność, bezmyślność, chciwość, egoizm, żądzę władzy, interes osobisty, brak poszanowania miłości, przyjaźni, wierności, dobroci, poczucia piękna. Nie potrafią być społeczni.

„Mały Książę” – problematyka powieści (c.d.)

Tym postawom pisarz przeciwstawia dziecięcą wrażliwość, czystość uczuć, niewinność i dar rozumienia rzeczy trudnych, który zanika u dorosłych. Jest to powieść po dojrzewaniu Małego Księcia do przyjaźni i miłości. W tej przemianie pomagają mu lis i róża. Pilot nauczył się od chłopca, że w życiu najważniejsze są miłość, przyjaźń, odpowiedzialność za innych, wierność swoim ideałom, szacunek okazywany drugiemu człowiekowi i poszanowanie jego wolności.

Na zakończenie powieści Mały Książę dał się ukąsić wężowi, który obiecał mu powrócić na swoją planetę, po czym umiera.

„Mały Książę” – plan wydarzeń

1. Wspomnienia pilota z dzieciństwa.
2. Awaryjne lądowanie na pustyni.
3. Pilot poznaje Małego Księcia.
4. Dzieje Małego Księcia: chłopiec opowiada o swojej planecie, wrażeniach z podróży międzygwiazdnych oraz o pobycie na Ziemi.
5. Pilot i Mały Książę udają się na poszukiwanie studni.
6. Znalezienie studni.
7. Naprawa silnika samolotu.
8. Decyzja chłopca o powrocie na asteroidę B 612.
9. Mały Książę prosi o pomoc węża.
10. Pożegnanie Małego Księcia z Pilotem.
11. Śmierć Małego Księcia.
12. Tęsknota Pilota za przyjacielem przebywającym znowu na odległej planecie.